

Đòi hỏi chủ quyền của Việt Nam trên đảo Hoàng Sa (Paracel Islands) mà hiện nay Trung Quốc đang chiếm đóng, sẽ rất có thể dấy lên xung đột.

Hình (Economist): Biển Đông.

Trong 10 năm vừa qua, giới hạn lâm và những hành vi luật pháp có những cuộc tranh luận về mặt tài mà chủ chốt ít người hiểu biết. Đó là chủ quyền trên mặt biển, đảo san hô, và những bãi cát trong vùng Biển Đông (South China Sea). Tuy nhiên, trong năm 2010, vùng biển này đã trở thành một vấn đề đáng chú ý. Trung Quốc tập luyện hải quân ở đây. Hoa Kỳ gửi hàng không mẫu hạm nguyên tử George Washington tuần tra khu vực này, kể cả cuộc viếng thăm Việt Nam đầu tiên của chính họ. Hoa Kỳ, Trung Quốc và những quốc gia Đông Nam Á ven biển tranh cãi về Biển Đông. Những cuộc tranh cãi này sẽ làm đình tại những cuộc trong năm 2011.

Có bốn diễn biến gặp nhau ở vùng Biển Đông. Một là chính quyền Obama tái xác nhận vai trò của Hoa Kỳ với cách tiếp cận quốc tế Á châu, một thì duy trì hòa bình, và cũng tác viên để với một số quốc gia láng giềng của Trung Quốc. Thứ hai, Trung Quốc xác định là một công quốc trong vùng. Thứ ba, Trung Quốc tăng cường biên độ của những quân sự để hỗ trợ với công quốc. Thứ tư, cho đến nay chưa tìm kiếm ra một diễn đàn nào hiểu quí có thể đưa những tranh chấp ra bàn cãi và sau cùng có thể đi đến một giải pháp.

Trước khi đến Việt Nam, hàng không mẫu hạm George Washington đã hoạt động ở ngoài khơi Nam Hàn. Hoa Kỳ ủng hộ luận điểm của Nam Hàn – rằng các hòn đảo nhỏ là một phần của quần đảo - theo đó, Bắc Hàn chịu trách nhiệm về việc đánh chìm chiếc hạm Cheonan của Nam Hàn vào tháng 3, 2010. Điều này đặt Hoa Kỳ vào vị thế đứng ngoài khi quần đảo này thực sự không quy trách nhiệm cho một động minh lâu năm. Bắc Triều Tiên cũng đã đưa đến một cuộc biểu dương lực lượng hải quân bởi cả hai quốc gia ở ngoài khơi phía Bắc và Nam Hàn. Trong năm 2011, sự căng thẳng sẽ gia tăng. Ngoài khác biệt về lập trường liên quan đến việc chiếm hạm Cheonan và chiếm thu thập thớt phi cơ Bắc Hàn hay bỏ vỏ khí nguyên tử, hai nước sẽ có hai động lực khác nhau để với việc thay đổi cấp lãnh đạo tại Bắc Hàn.

Căng thẳng có thể gay gắt hơn tại vùng Biển Đông so với với Nam Bắc Hàn. Việc Trung Quốc công bố lập trường coi Biển Đông là một vùng quan trọng chính như Tây Thái và Đài Loan đã làm Hoa Kỳ quan ngại và đã khiến Hoa Kỳ xác định quy định của quốc gia đối với vùng đó do luật thông qua Biển Đông. Lập trường này được công bố trong những buổi họp ôn hòa và bình thường của Diễn đàn Quốc gia Đông Nam Á được tổ chức tại Hà Nội. Gần một nửa trong số 27 quốc gia có mặt tại hội nghị đã bày tỏ sự ủng hộ đối với lời kêu gọi của Hoa Kỳ về việc tìm kiếm giải pháp để giải quyết tranh chấp.

Trên hết, Trung Quốc (Đài Loan), Brunei, Mã Lai, Phi Luật Tân, và Việt Nam đều đòi hỏi chủ quyền lãnh thổ trong Biển Đông. Ngay cả Nam Dương cũng có một phần lãnh thổ nằm trong biển của Trung Quốc. Những đòi hỏi chủ quyền của Việt Nam trên đảo Hoàng Sa (Paracel Islands) hiện nay Trung Quốc đang chiếm đóng, sự kiện có thể đưa đến xung đột. Chính vì vậy mà sự thân thiện giữa Hoa Kỳ và Việt Nam, một mối liên hệ truyền thống của Trung Quốc, mang tính cách khiêu khích. Điều này sẽ còn thêm hinein mạnh mẽ hơn vào năm 2011, khi Hoa Kỳ tăng cường tham gia hiệp với Việt Nam và sự hợp tác nguyên tử dân sự. Điều này khiến quan sát viên Trung Quốc, việc này như một dấu hiệu hợp tác gây tranh cãi tiềm tàng với Trung Quốc và có vẻ liên hệ tới chiến lược của Hoa Kỳ.

Tuy nhiên, Trung Quốc đã gây ra sự nghi ngờ của các nước láng giềng. Các tàu của Trung Quốc coi Biển Đông như một cái hồ của Trung Quốc. Những biện pháp của Trung Quốc cho thấy Trung Quốc đòi hỏi chủ quyền trên những vùng rìa của vùng biển và đặt ra ngoài tầm ảnh hưởng vì có thể chứng minh được dù sự đồng ý của chủ quyền trên các hòn đảo Hoàng Sa và Trường Sa. Trong năm 2010, Trung Quốc phô trương bằng cách cho một tàu ngầm như cũ đi lòng biển sâu đến hơn hai dặm (chính xác là 3,759 thước).

Tóm lại những hành động của hải quân Trung Quốc không những bành trướng sâu hơn mà còn phát triển

Thời gian để chuẩn bị cho một ngày mùa gió

Tuy nhiên nhiều chiến lược của gia Hoa Kỳ tiếp tục tin tưởng rằng quan niệm Trung Quốc bất kỳ sự sụp đổ mà họ thu được của Hoa Kỳ là vượt xa thực tế. Trong khoảng thời gian sắp tới, Hoa Kỳ sẽ tiếp tục là một thế lực hàng đầu đứng đầu trong Biển Đông, nhưng không thể để có thể bỏ qua mối đe dọa hòa bình. Công việc này đòi hỏi những diễn đàn để giải quyết những tranh chấp trong vùng chứ không chỉ là những nỗ lực để trở chuyển. Trung Quốc đã có thể nhìn nhận những diễn biến để tranh luận về Biển Đông bằng cách tiếp cận những vấn đề bàn cãi về những tranh chấp ngoại lệ từ những buổi họp song phương.

Trong năm 2011, tình hình sạt lở rất nghiêm trọng ở vùng Đông Nam Á cũng như hoạt động ngoại giao đa phương sẽ mang lại lợi ích cho cả vùng. Quyển sách của Đông Nam Á đòi hỏi một cách tiếp cận mới để giải quyết những căng thẳng nội bộ một cách dễ dàng – thí dụ như giữa Nam Dương và Mã Lai hoặc giữa Cam Bốt và Thái Lan. Chỉ cần dù Hoa Kỳ tiếp tục bỏ qua sự an toàn trong vùng những sự không chắc chắn sẽ mãi mãi.

A Sea of Troubles.
Simon Long, Columnist, Singapore.
The World in 2011, The Economist.